

Звіт за результатами моніторингу виконання Антикорупційної програми Верховного Суду на 2025–2027 роки за I півріччя 2025 року

Відділом запобігання корупції здійснено моніторинг виконання у I півріччі 2025 року Антикорупційної програми Верховного Суду на 2025–2027 роки, затвердженої наказом Голови Верховного Суду від 05.05.2025 № 78 (далі – Антикорупційна програма), за результатами якого встановлено:

1. Щодо виконання заходів з реалізації засад загальної відомчої політики щодо запобігання та протидії корупції у Верховному Суді:

- вжито організаційних заходів щодо своєчасного подання суддями та державними службовцями Апарату Верховного Суду декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (підготовлено проєкт розпорядження «Про заходи із забезпечення подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, за 2024 рік», надано методичну допомогу з питань заповнення декларації);
- забезпечено інформування суддів та державних службовців Апарату про необхідність подання повідомлення про суттєві зміни в майновому стані, у зв'язку з отриманням одноразового доходу, що перевищує 50 ПМ, джерелом якого є Верховний Суд (здійснено 950 інформувальних та повідомлень);
- опрацьовано та завізовано 475 проєктів наказів та розпоряджень з основної діяльності, наказів з кадрових питань та інших документів, поданих до відділу на погодження;
- ознайомлено з вимогами Закону України «Про запобігання корупції» 36 працівників Апарату Верховного Суду, які припиняють діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави;
- організовано роботу щодо вилучення з відкритого доступу декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, стосовно 6 працівників Верховного Суду;
- забезпечено організацію проведення спеціальної перевірки щодо 1 особи, призначеної під час дії правового режиму воєнного стану;
- забезпечено організацію проведення перевірки, передбаченої Законом України «Про очищення влади», стосовно 6 осіб, призначених під час дії правового режиму воєнного стану;
- організовано роботу з оцінки корупційних ризиків у діяльності Верховного Суду;
- забезпечено надання консультаційної допомоги з питань антикорупційного законодавства, зокрема надано близько 670 консультацій суддям та працівникам Апарату з питань дотримання норм антикорупційного законодавства, у т. ч. понад 50 консультацій суддям та працівникам Апарату з питань заповнення декларації надано безпосередньо на робочому місці суб'єкта декларування;
- забезпечено проведення щоквартального контролю за виконанням наказів з питань запобігання конфлікту інтересів;

- проведено перевірку факту подання щорічних декларацій за 2024 рік суддями та державними службовцями Верховного Суду, декларацій осіб, що претендують на зайняття посади державної служби в Апараті Верховного Суду та декларацій суб'єктів декларування, які припиняють діяльність, пов'язану з виконанням функцій держави;
- здійснено перевірку стану організації роботи із запобігання і виявлення корупції на Державному підприємстві «Дирекція з експлуатації та обслуговування»;
- забезпечено розгляд повідомлень про порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції»;
- забезпечено співпрацю з Національним агентством з питань запобігання корупції та іншими спеціально уповноваженими суб'єктами у сфері протидії корупції.

2. Щодо проведення навчальних заходів та виконання інших заходів з поширення інформації з антикорупційної тематики для суддів та працівників Апарату Верховного Суду:

- поширено серед суддів та державних службовців інформаційний лист щодо встановлення нового розміру прожиткового мінімуму на 2025 рік та відповідних порогів декларування;
- організовано навчання на тему «Заповнення електронної декларації: новації та інструменти для спрощення»;
- організовано та проведено навчання для суддів та працівників Апарату Верховного Суду стосовно декларування;
- поширено серед працівників Апарату Верховного Суду інформацію про оновленні роз'яснення Національного агентства з питань запобігання корупції стосовно декларування;
- проведено роботу стосовно недопущення випадків сумісництва та суміщення посади помічника судді з адвокатською діяльністю;
- поширено серед працівників Апарату Верховного Суду інформацію про онлайн-навчання Національного агентства з питань запобігання корупції;
- проведено вступні навчання з питань запобігання та виявлення корупції, зокрема щодо правил етичної поведінки, для 17 новопризначених державних службовців.

3. Щодо виконання заходів з усунення (мінімізації) корупційних ризиків у діяльності Апарату Верховного Суду, передбачених у реєстрі ризиків (додаток 2 До Антикорупційної програми), за інформацією наданою до відділу відповідальними виконавцями:

- у зв'язку з надходженням адвокатського запиту проведено перевірку дотримання вимог законодавства при розподілі судових справ, за результатами якої фактів внесення недостовірних відомостей до системи автоматизованого розподілу судових справ або ознак можливої недоброчесності працівників Апарату Верховного Суду не виявлено;
- відповідальними виконавцями проаналізовано причини повернення поштових відправлень, адресованих учасникам процесу. Серед основних причин повернення поштової кореспонденції: неправильно зазначена, відсутня адреса

одержувача; вибуття адресата; адресат відсутній/адресат не значиться/адресат не розшуканий/за зазначеною адресою не зареєстрований/за зазначеною адресою не проживає/за даною адресою не знаходиться; неповна адреса тощо. З усіх повернутих поштових відправлень, близько 80% повертаються через закінчення строку зберігання. Повернення поштової кореспонденції через закінчення строку зберігання не пов'язане з неналежним виконанням службових обов'язків державними службовцями. Основними причинами цього були не стільки помилки у зазначенні адрес, скільки закінчення терміну зберігання відправлень;

- відповідальними виконавцями проведено перевірки у кожному випадку повернення поштової кореспонденції та проаналізовано підстави повернення поштової кореспонденції. В межах виконання цього заходу проведено перевірки поштової кореспонденції, яка була повернута в суди з причини невручення, а також визначено необхідність аналізу кожного конкретного випадку для з'ясування причин невручення.

Крім того, розпорядженням заступника керівника Апарату Верховного Суду – керівника секретаріату Касаційного кримінального суду від 20 травня 2024 року № 9 "Про удосконалення роботи з опрацювання повідомлень про невручену кореспонденцію" зобов'язано начальника управління забезпечення автоматизованого документообігу суду секретаріату Касаційного кримінального суду під час опрацювання повідомлень про невручену кореспонденцію, що стосуються розглянутих у касаційному порядку кримінальних проваджень, з'ясовувати можливі причини повернення такої кореспонденції з метою вирішення питання повторного надсилання повернутої кореспонденції відповідному адресату.

Моніторинг ситуацій, пов'язаних із поверненням поштових відправлень проводиться систематично. Усі випадки повернення кореспонденції фіксуються, аналізуються, а також підлягають внутрішній перевірці з метою встановлення причин таких інцидентів та недопущення їх у майбутньому. Відповідальним працівникам, за якими були виявлені порушення, надано відповідні роз'яснення, проведено додатковий інструктаж щодо необхідності ретельної перевірки поштових реквізитів перед відправленням.

Додатково у звітному періоді забезпечено проведення роз'яснювальної роботи з працівниками Апарату Верховного Суду щодо дотримання строків надсилання процесуальних документів учасникам судового провадження та недопущення помилок у зазначенні поштових адрес адресатів. Наголошено на необхідності уточнення повної поштової адреси та перевірки індексу поштового відділення що обслуговує вказану адресу через офіційний сайт АТ "Укрпошта";

- відповідальними виконавцями забезпечено збільшення кількості процедур закупівель на допорогові суми. Винятки щодо укладання договорів без використання електронної системи закупівель здійснюються лише у виключних випадках. Усі проєкти договорів для погодження в межах закупівель поза електронною системою проходять правовий аналіз на відповідність законодавству у сфері публічних закупівель та внутрішнім нормативним актам Верховного Суду. Особлива увага приділяється обґрунтованості застосування виняткової процедури укладення договорів поза Prozorro та дотриманню принципів доброчесності, неупередженості й відкритості.

Під час правової оцінки юридична служба вимагає від ініціаторів закупівлі надання належного документального обґрунтування необхідності укладення договору поза електронною системою закупівель, яке, зокрема, містить пояснення щодо терміновості закупівлі, неможливості застосування відповідної процедури або специфіки предмета закупівлі. У межах погодження договорів юридична служба звертає особливу увагу на дотримання законодавчих обмежень, зокрема щодо недопущення конфлікту інтересів, наявності ознак змови з потенційними контрагентами, а також необхідності документального обґрунтування винятковості випадків укладення договорів поза системою Prozorro.

Крім того, під час погодження договорів, що укладаються без використання електронної системи закупівель, юридична служба послідовно акцентує увагу замовника на необхідності забезпечення прозорого вибору постачальника.

Це включає, зокрема, аналіз ринкових цін за допомогою відкритих джерел, перевірку контрагента на предмет судових проваджень, наявності заборгованостей, а також можливих зав'язків із посадовими особами Верховного Суду.

Зазначені заходи є складовою частиною загальної системи внутрішнього контролю та правової превенції, що впроваджена в Апараті Верховного Суду.

4. Щодо здійснення заходів з виконання Державної антикорупційної програми (додаток 1 до Антикорупційної програми)

Виконання заходів Державної антикорупційної програми на 2023-2025 роки, головним виконавцем яких визначено Верховний Суд, забезпечено у встановлені строки. За результатами виконання вказаних заходів складено звіт в інформаційній системі моніторингу реалізації Державної антикорупційної програми.